

Jun Q'opoj Tuky'i Jun Tb'i'ixh B'ix Jun Xo'j

Bwen, at tuq jun q'opoj nxik e'el tb'i'ixh b'an yab' tuq kyi.

Kyi te alon tetz ikxjani kyi: «Pax e'el ab'i'ixh. Wetz nim waq'un. Astilji nlay b'antik nxik e'el tetz. Yatz a'ich q'opoj, pax e'el tetz. K'onti'l atz awaq'un» kyi te tnan tetz kyi.

«Bwen» kyi te q'opoj kyi.

B'ix oxik tiq'i' tb'e'eq tuky'i twe' tuky'i tlo' jos tuky'i tkape te tb'i'ixh atqex tuq tuj tb'e'eq kyi.

«Pax ajna'l. Per k'on chqet yolin tuky'i nijunwt tuj b'ey. Derech otxe'l» kyi te alon kyi.

«Bwen» kyi te q'opoj.

Yaji oxik. Te b'ey derech tuq n'ex tjaq'tzaj. Yaji dech woknoj jun xo'j twitz kyi. Kyi te xo'j ikxjani kyi: «¿Ja' ma txik?»

«Wetz ma kyinx e'el nb'i'ixh. Tetz yab'» kyi te q'opoj kyi.

«Bwen. Per ¿tidi' atqex tuj ab'e'eq?» kyi te xo'j kyi.

«Pwes twe' nb'i'ixh tuky'i tkape b'ix tlo' jos» kyi te q'opoj kyi.

«¿Ja' atqet tjay ab'i'ixh?» kyi te xo'j.

«Max tjaq'tzaj» kyi te q'opoj, txik tq'uma' te xo'j kyi.

«Aa bwen. Txik awiq'i' ch'in tremey yerbabwen. Tzani ketant» kyi te xo'j kyi.

Ntons oxik tiqa' te q'opoj tremey tb'i'ixh. Ya te xo'j nxiknaj karedin tb'ayon twitz te q'opoj. Luwew opon te xo'j tjay tb'i'ixh te q'opoj kyi.

Aj tpon te xo'j, owox tsk'onk'a' tlamelul jay kyi. Ya ma tzaj te b'i'ixh, oxik xhcha'o' ikxjani kyi: «¿Ab'lichtzun?»

Yaji oxik stzaq'b'e' te xo'j: «A'in wetz b'i'ixh» kyi te xo'j ikxjani kyi.

Tzaj te b'i'ixh, k'onti'l owel tniky' ti'j qa xo'j tuq. Tzaj te b'i'ixh, wox tjaqo' tlamel. Tuj ttab'l tetz qa tb'etx'el tuq. Ya ma tz'ox tjaqo' tlamel, n'oxnaj lipan te xo'j ti'j te b'i'ixh. Nqetnaj tk'alo' tq'ab' ky'i toq b'ix n'oknaj tmaqo' stzi' te b'i'ixh tzan k'on tjaw siky'in kyi. Yaji owox tsi' te xo'j tq'anaq te b'i'ixh ti'j b'ix yaji oqet witan tuj twatub' te b'i'ixh kyi. Ntons ya ma pon te q'opoj e'el tb'i'ixh, oxik te'e' tb'i'ixh nwitan. Per nya'tx tb'i'ixh sinoke xo'j tuq. Per yatzun te q'opoj k'onti'l owel tniky'.

Oxik tlima' te q'opoj tb'i'ixh: «Tza'n b'i'ixh.»

Yaji ya ma tz'ok te'e', oxik tqani': «¿Tistil limaq awitzni b'i'ixh?»

«Pwes tzan axik we'e' byenech» kyi te xo'j kyi.

«Aa, b'ix ¿tistil asoq' nimni b'i'ixh?» kyi te q'opoj kyi.

«Pwes tzan axik nsiqo' byenech» kyi te xo'j.

«Aa ¿b'ix tistil twitz awe' limaqni b'i'ixh?» kyi te q'opoj.

«Pwes tzan axik nchi'» kyi te xo'j kyi.

B'ix oxiknaj lipan tajsik te q'opoj. Per te q'opoj owetznaj oqik max tjay te jun tkyan owa'let kyi.

Tzaj te tkyan, n'etznaj tuky'i tmachit b'ix ojaw tlajo' te xo'j tuky'i tmachit. Okanon ti'j te xo'j b'ix oxik stzoqpi' tmachit ti'j talq te xo'j kyi. Yaji okamik te xo'j. Yaji k'onti'l k'ulun joder ti'j te q'opoj kyi.

Te q'opoj oje chalaj. Oxik junky'el tjay te tb'i'ixh. Ya ma pon, tzunx k'alo' tuq te tb'i'ixh. Yaji oxik stzoqpi' tq'ab' tuky'i toq ax stzi' kyi.

Yaji nchalaj te tb'i'ixh tzan tpaj ojetq tnaj te xo'j. Ya k'onti'l eb'ajxik tiq'i' talo' kxhlan. Ketant tuq te kxhlan nkyenaj tuq tzan te xo'j. Te b'i'ixh nb'isun tuq ti'j talo'. Tzan tb'isb'en oqet yab'tik. K'onti'l tuq talo'. Per yaji ob'antik te b'i'ixh tzan tpaj oje tnaj te xo'j. Ya nlay kyeb'ajxik iq'i' talo' kyi.

Bwen, a'ox ntzani aj oky'ik ti'j jun q'opoj tuky'i tb'i'ixh tuky'i jun xo'j. B'ix tb'anil tzan tpaj te xo'j owok tswa' tq'anaq te b'i'ixh ti'j tzan tqet tiq'i' te q'opoj per yaji oqet kansa'. Astilji, ya k'onti'l tzan txik tin mas talo' kxhlan te b'i'ixh. A'ox ntzani.

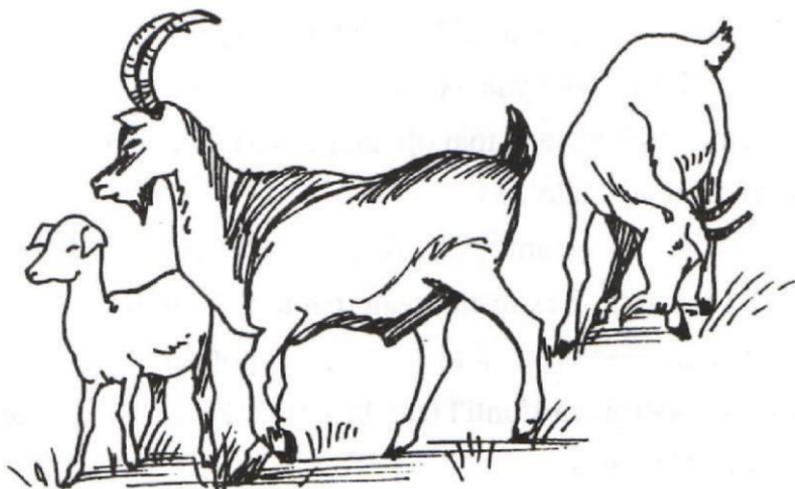
Ox Chib Tuky'i Jun Kulelj

Bwen, jun el ate' tuq ox chib kyi, jun nim tuky'i junky saqamb'oj tuky'i junky ch'i nikit kyi. Yaji eb'ajpon stzi' jun nim a'. Nim te a', k'onti'l ob'antik kky'ik tuj te a'. Yaji ti'j jun utz eb'ajky'ik kyi.

B'ix atqet tuq tajawil te utz, jun kulelj tajawil kyi. Yaji oky'ik tb'ay te tal chib ti'j utz. Aj tky'ik ti'j te utz tzaj te kulelj, oxik xhcha'o' te tal chib nb'et ti'j tutz kyi.

«¿Ab'l nb'et ti'j wutzni?» kyi te kulelj, txik siky'in kyi.

«A'in wetz» kyi te tal chib, kyeb'a' oxik tq'uma'.

Tzaj te kulelj: «Ajna'l otxe'l nchi'» kyi kyi.

«Aa wetz k'on kyinxik achi'. Ch'i nikit wetz a'in.

Nya'tx nim chib'j wetz wi'j. Tzul junky werman, tetz ketant chib'j ti'j. Mejor xe'l achi' tetz» kyi te tal chib kyi.

«B'a'n naji. Ntons pax wa'il junky palaj wutz» kyi te kulelj kyi.

Yaji oky'ik te junky saqamb'oj chib. Ya ma ky'ix b'et te chib ti'j utz, ya te kulelj oxik xhcha'o' tky'ik te saqamb'oj chib kyi. Oxik wayun te kulelj kongan: «¿Ab'l nb'et ti'j wutzni?» kyi kyi.

«A'in wetz» kyi te saqamb'oj chib kyi.

«Ajna'l otxe'l nchi' atz» kyi te kulelj kyi.

«Mejor k'on kyinxik achi' tzan tpaj nya'tx nim chib'j wi'j. Tzul junky werman. Tetzji nim chib'j ti'j» kyi te chib kyi.

«Bwen, pax naji wa'il junky palaj wutzni» kyi te kulelj kyi.

«Ntons, ma kyinx» kyi te chib kyi.

Yaji ya ma tzul te nim chib, yaji oky'ix b'et te nim chib ti'j utz. Ya te kulelj oxik xhcha'o' tky'ik b'et te nim chib kyi.

«¿Ab'l ma'tx ky'ik b'et ti'j wutzni?» kyi te kulelj kyi.

«A'in wetz» kyi te nim chib kyi. Tetz nim tuj twi' taj stzaq'b'e' te kulelj.

«Ajna'l kyinpon awi'j. Ajna'l otxe'l nchi'» kyi te kulelj.

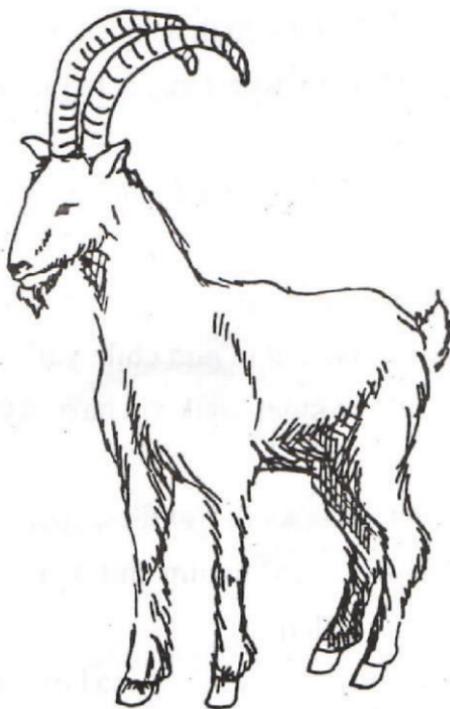
«Pwes bwen» kyi te nim chib. «Sek' atzaj» kyi kyi.

Yaji oqet k'otzlet te kulelj nink'ajchaq utz. Yaji oxik lipan te kulelj ti'j te nim chib kyi. Ya ma tz'ajtz meltz'jik te nim chib ti'j te kulelj, oxik stoko' tuky'i tkach max tuj nim a' okyaqon te kulelj kyi. Ntons te kulelj ax okaj kamik tuj nim a' kyi. Ya k'onti'l ob'antik tjatz. Ntons te kulelj k'onti'l kansan. A'e' kye chib eb'ajkansan tetz.

Ajna'l nkyeb'ajchalaj, nkyeb'et kontent ti'j utz ajna'l. K'onti'l ab'l nkyxob'le', komo ojetq naj te kulelj kyi.

Bwen, ntons tzani nmankun aj oky'ik ti'j jun kulelj tuky'i ox chib.

A'ox ntzani.

Tal Lo'xh

Bwen, at tuq jun tal xuj Lo'xh tb'i kyi.

Jun q'ij tetz oxik tuj k'ul saqchb'ilon. Woknoj ky'ila'j ub'ech twitz b'ix ejaw tiqa' kye ub'ech kyi. Atqet tuq te jun jay naqa'j, k'onti'l tuq akyeqet tajawil te jay. Per tajaw te jay xo'je' tuq kyi, jun tman xo'j tuky'i jun twi' xo'j b'ix jun tal kyk'wa'al, kyi. Ojetq tuq kyeb'ajxik xb'ak'on. Jaqo' tuq tlamelul te jay kyi.

Ntons tzaj te Lo'xh, owox tuj b'ix atqet tuq jun mes tuky'i ox laq. Jun laq nim tuky'i jun saqamb'oj tuky'i jun ch'i nikit b'ix atqex lech tuq kyuj kyi. Yaji te Lo'xh owel tniky'b'e' te nim laq; per tz'e'k tuq te lech kyi. Ax owel tniky'b'e' te junky mas saqamb'oj; ax tz'e'k tuq kyi. Yaji oqex tniky'b'e' te junky ch'i nikit. Tetzji b'an amunt, galan, nya'tx tuq tz'e'k. Omankun te jun nikit titza' kyi.

Yaji txik te'e', ateb'ajqet ox wit'lelj tuj te jay kyi. Jun nim per b'an kaw tqet wit'let tajsik kyi. Junky saqamb'oj ax kaw tqet wit'let tajsik kyi. B'ix junky ch'i nikit wit'lelj, tetzji galan, per tzan talal b'eyx oqex laqik te wit'lelj kyi.

Yaji txik te'e', ateb'ajqet ox watub'j kyi. Ikja'n tuq stzaj twatl b'ix oxik waton twi' te jun nim watub'j. Tetz ni'n b'an

kaw tqet witan kyi. Junky saqamb'oj ax kaw tqet witan kyi. Yatzun te junky ch'i nikit watub'j, a te nini b'an q'u'yin kyi. B'eyx owul twatl twitz te watub'j. Alegr twatl kyi.

Ya ma kye'ul tajawil te jay, jkebaser! Ya ma xik kyen twi' kymes, ojetq tuq tqex niky'b'e' te kytas tuky'i kylech kyi.

«¿Per ab'l ma qex niky'b'en te nlechni?» kyi te ma tij xo'j ikxjani kyi.

«Per ax wetz. ¿Ab'l ma qex niky'b'en te nlechni?» kyi te twi' xo'j kyi.

Yaji ax kyi te tal xo'j: «Ax wetz. ¿Ab'l ma qex niky'b'en nlech b'ix ma'tx mankun titza'ni?» kyi te tal xo'j kyi.

Ojaw stzyu' te stas. Nqex te'e' tuq tuj, ojetq tuq mankun tuj kyi.

B'ix yaji eb'ajxik wit'litel twi' te kywit'lel.

«¿Per ab'l ma tzul wit'litel twi' te nwit'lelni?» kyi te ma tij xo'j.

«B'ix ax wetz nwit'lel. ¿Ab'l ma qet wit'let twi'?» kyi te twi' xo'j kyi.

«B'ix ax wetz nwit'lel. ¿Ab'l ma tzul wit'lelet twi' b'ix b'eyx ma'tx qex tpa'o' tzan talalni?» kyi te tal xo'j kyi.

«Mejor qwa'q waton» kyi te k'wa'lon, oxik tq'uma' te txu'jel ky'i tk'wa'al kyi.

«Pwes bwen» kyekyi kyi. Exik waton tuj kywatub'.

«¿Per ab'l ma qet witan tuj nwatub'?» kyi te ma tij xo'j kyi.

Yaji ax te twi' oxik stzaq'b'e': «Ax wetz tuj nwatub'. ¿Ab'l ma qet witan tuq tuj?» kyi te twi' kyi.

Yaji te tal xo'j: «¿Per ab'l nwitan tuj nwatub'ni? ¿B'ix tzunx nwitanni!» kyi kyi.

N'ok kye'e' te twatub'. Yaji derepent tel twatl te Lo'xh b'ix oxob' byenech txik te'e' ateb'ajqet tajawil te jay b'ix nya'tx xjale' sinoke xo'j tuq kyi. Ateqet tuq ox xo'j nkyeka'yin ti'j te Lo'xh. Te Lo'xh njaw wayun b'ix n'exnaj oqik tzi. Max tjay oq'a'et.

Ajna'l ya k'onti'l nxik laq'chet xb'ak'on b'ix ya k'onti'l n'ox tuj jun jay aj jaqonkaj tlamelul b'ix qa k'onti'l ateqet te tajawil.

Bwen a'ox tzani nmankun aj oky'ik ti'j tal Lo'xh oqtxi'.

Jun Kyej Tuky'i Jun Xtx'o'

Bwen, at tuq jun xtx'o' tuky'i jun kyej kyi. Kyetz nkyeyolin ab'l tuq jun poral oqelan kyi.

«Wetz mas poral kyin'oqelan awitz yatz» kyi te kyej te xtx'o' kyi. «Yatz k'on b'a'n chb'et per wetz poral kyinb'et. Wetz kyinx'e'l awe'e' titza' kyin'oqelan» kyi te kyej, txik tq'uma' te xtx'o' kyi. «Mas poral kyinxlink'an. Yatz xtx'o' yatz kyeb'a'. Qoxik oqelanchaq txini aber ab'l opoyon tb'aya'» kyi te kyej, txik tq'uma' te xtx'o' kyi.

«Pwes b'a'nalo» kyi te xtx'o'. «Aber ab'l jun qetz ok'uluyon ganar» kyi te xtx'o' kyi.

Kye xtx'o' owox kchimo' kyib' ky'ila'j kyb'et. Nkyeyolin tuq kyib' kyib'x kyetz kyi. «Aber titza' qo'okel ajna'l. Ajna'l intxik jun qetz ja' poyon te kyej wa'letel tuj fil. Yaji opoyon te kyej ojetq tpon te jun qetz. Yaji a'o' qopoyon tb'aya' twitz te kyej» kyekyi kyi.

Ntons e'aq'ik, exik oqelan tuj kyfil b'ix eb'ajxik lipan kye xtx'o' kyeb'a', kyeb'a'. Ntons kyeb'a' kyel kye xtx'o'. Nijunwt kyetz k'on b'a'n kye'oqelan. Oxik lipan jun, oxik lipan junky, oxik lipan junky tzan tpon tuj fil. Komo ky'ila'j kyb'et nxik ksipa' kyib'.

Ya te kyej cha xhchukel tetz per tetz poral tz'oqelan.
Jun xlink'an, kab'e' xlink'an, jun rat npon ja' npon wa'let tuj
fil. Tetz nxik kyaqil ja'chq nya'tx cha jun pedas, nya'tx
iktza' kye ttx'o'. ꞑPer kebaser! Ojetq tpon te ttx'o' tuj
twa'lb'il tpon te kyej. Ntons tzajb'aj te kyej.

«ꞑTitza' ma xhch'ul luwew b'ix k'on b'a'n xhch'oqelan?»
kyi te kyej kyi. «Ajna'l ma chk'ulun ganar b'ix k'on b'a'n
xhch'oqelan.»

«Wetz a'in ma kyink'ulun ganar» kyi te ttx'o'. «B'ix
k'on b'a'n kyin'oqelan» kyi kyi

Ntons ikxji ok'ulun ganar te ttx'o' tzan tpaj ky'ila'j
kyb'et. K'onti'l teb'en te kyej qa ky'ila'j kyb'et tuq. Ikxji te
kyej k'onti'l ok'ulun ganar. Oje b'isun ojetq kaj tuky'i
tky'exaw. Bwen, tzani nmankun aj oky'ik ti'j jun ttx'o'
tuky'i jun kyej.

Jun Alon Chib Tuky'i Jun Xo'j

Bwen, max tuj jun montañ at tuq jun alon chib tuky'i wuq tal kyi. At tuq jun kyjay tb'anil b'ix byenech tuq b'ix ketant tuq kywe' tzi tuj montañ. Nkyechalaj tuq tzi kyi.

Jun q'ij te alon, xwa'q xb'ak'on tuj junky montañ b'ix ekaj tlamó' kye tal tuj tjay kyi b'ix oxik tq'uma' kye tal ikxjani kyi: «K'on tz'otz ejaqo' tlamelul te jay tzan tpaj at jun xo'j nb'et. Tgan tzan qxik xhchi'. K'on tz'otz ejaqo' qjay. Ma'tx kaj nq'uma' etetz» kyi te alon kyi.

«B'a'n» kyekyi kye tal chib kyi.

Yaji te alon oxik tuj montañ.

Ntons te xo'j ojetq kye'ok te'e' kye tal chib. Ky'ila'j'el eb'ajxik te'e'. «Aj ninije' kyexe'l nchi» kyi te xo'j ti'j tanim kyi. «Xikwit nnan xb'ak'on laq'chik ntons kyinx'e'l cho'ol kye tal chib» kyi kyi. Nkyexik te'e' kye tal chib. Opon laq'chet ti'j kyjay kye tal chib kyi.

Yaji e'ox tq'olb'e' ikxjani kyi: «Pwes wal, tox ejaqo' tlamelul te jay» kyi te xo'j kyi.

«Nlay» kyi te tal chib. «Yatz sloj tuj awalq tzan tpaj nya'tx a'ich qnanna» kyekyi kyi.

«A'in wetz enan tzan tpaj ma'tx qex ky'ixwik tuj walq tzan tpaj yab'in tzan xk'utxa'mj» kyi te xo'j kyi.

Ntons kye tal chib owetz kyka'yi' tuj jun xko'p. Q'eq tuq toq.

«Per yatz nya'tx a'ich qnanna» kyekyi kye tal chib kyi. K'onti'l owox kyjaqo' te lamel twitz te xo'j.

Yaji oxik te xo'j tuky'i jun ichan tajawil mulin ja' nkyekye'en arin kyi.

«Intok asi' ch'in saq ti'j woq tuky'i arin. Qa nlay tz'ok asi' otxe'l nchi» txik tq'uma' te xo'j te ichan kyi.

Ya te ichan owox tswa' te arin ti'j toq te xo'j tzan tpaj oxob' te ichan tzan k'on txik chi'. Ikxji owox saq toq te xo'j. Yaji opon ti'j kyjay kye chib kyi.

«Intox ejaqo' tlamelul te jay wal» kyi te xo'j kyi.

B'ix owex kye'e' tuj xko'p. Yaji saq toq te xo'j. Ntons nkyechalaj kye tal chib kyi.

«Ma'tx tzul qnan» kyekyi kyi. «Ajna'l intotz qjaqo' tlamelul te jay twitz te qnan tzan tpaj tetz saq toq. Qnan ma'tx tzul ajna'l» kyekyi kyi.

Yaji owox kyjaqo' per kebaser nya'tx tuq kynan. Ya ma tz'ok kyen jun ma b'i'xh xo'j tuq kyi. Ntons eb'ajxik chi' tzan te xo'j. B'ix cha jun kaj ewan txe' te jay. Ya kye txq'an ky eb'ajmankun tzan te xo'j kyi.

Ntons yaji, ya ma tzul te alon xb'ak'on, ya ma xik te'e' tuj jay, cha jun tal atqet tuq. Ojetq kyemankun kye txq'an ky kyi. B'ix ojetq qet witan te xo'j stzi' kyjay kye chib kyi. Ojetq tnoj tk'u'j te xo'j. Ntons tzaj te alon chib, oqet tk'upu' tk'u'j te xo'j, itz'oje'x tuq kye tal kyox te'e' tuj tk'u'j te xo'j kyi. Ntons eb'aj'etz tiq'i' kye tal kyi. Yaji oqex tnojsa' ab'j tuj tk'u'j te xo'j kyi.

Ya ma tz'el twatl te xo'j b'ix otna'oj b'an nk'achjik tuq. Yaji oqex, okyaqon tuj jun nim a' b'ix owokten uk'al a' kyi. Ya ma mankun tuk'an a', oqet lijan tuj a'. Ya k'onti'l ob'antik tb'et kyi. K'onti'l nb'antik tjatz junky'el te xo'j. Ntons ojaw jaq'b'ik, ax tzi okamik tuj a' kyi. B'eyx okamik b'ix owex iqa' tzan te a' kyi.

Ya kye chib oje kyeb'ajchalaj tok kye'e' ojetq xik iqa' te xo'j tzan a'. Yaji kyetz eqet najan kontent tuj kyjay. Ya k'onti'l eb'ajxob' tuj montañ kyi.

Bwen, tzani nmankun aj oky'ik ti'j jun xo'j oqtxi'.

Ox Kuch Tuky'i Jun Xo'j

Bwen, jun el ate' tuq ox kuch, kyerman tuq kyib' kyi. Kygan tuq tqet kyk'ulu' kyjay, junjun te junjun. Per kab'e' kyetz b'an ky'aje' tuq kyi, k'on kygan tuq tzan kynajsan nim tzan tb'antik kyjay b'ix k'on kygan tuq tzan kyaq'unan nim kyi.

Te jun oqet tk'ulu' tjay puro ky'im, twi' tuky'i txe' kyaqil. Jun rat tb'antik titza' kyi. Yaji tetz nchalaj, ojetq tb'antik te tjay. Yaji nchimb'an tuky'i tyitar twitz tjay kyi.

B'ix yaji te tkab'i' kuch ax wokten k'ulul tetz tjay. Komo ax b'an ky'aj tetz, astiltzunji oqet tk'ulu' tuky'i puro toq kjoj per sten tb'ajlen b'ix nya'tx byenech. Jun rat tb'antik titza' kyi. Yaji nchalaj, ojetq tb'antik te tjay titza' kyi. Yaji owokten chimb'al te jun tal tyitar aj cha nqet qitz'o' twitz kyi.

Yaji te toxi' kuch, tetz owokten k'ulul jun tjay. Per tetz b'a'n tz'aq'unan. Tetz oqet tk'ulu' jun tjay tuky'i puro loq' tuky'i puro tej twi'. Oxik tiq'i' ky'ila'j q'ij tzan tb'antik te tjay tzan tpaj kyeb'a' tuq nqet tk'ulu'. Per okaj galan tjay te toxi' kuch kyi.

Yaji, jun q'ij, pon te jun xo'j tuky'i te tb'ay kuch kyi.

«Wetz ajna'l otxe'l nchi» kyi te xo'j kyi.

Ntons te kuch oxob' b'ix ojaw nuqin tzan txob'al kyi. Te xo'j oxik txupi' kongan b'ix yaji tjay te kuch oqet tilan kyi. Komo puro ky'im, k'onti'l talal, nya'tx tzinun. Te kuch k'onti'l oqet tk'ulu' galan tjay. Astilji kebal tzan te xo'j.

Ntons te kuch owoqik b'ix opon tuky'i junky terman. K'onti'l otzij tib'. K'onti'l otzyet tzan te xo'j. K'onti'l oxik chi' kyi.

Ya junky iwitq opon te xo'j tuky'i te tkab'i' kuch kyi.

«Wetz ajna'l otxe'l nchi» kyi te xo'j kyi.

Te kuch oxob' b'ix oje nuqin tzan txob'al. Per te xo'j k'onti'l n'el ti'j tk'u'j. Nxik xtxupi' tjay te kuch, per kongan. Ntons oqet tilan tjay te kuch. Komo puro toq kjoj k'onti'l toqtzal astilji kebal oqet xitu' tzan te xo'j. Per ax owoqik te tkab'i' kuch. Yaji opon koletel tuky'i toxi' terman kyi.

Yaji junky iwitq oponky te xo'j tuky'i te toxi' kuch kyi.

«Ajna'l yatz otxe'l nchi'» kyi, txik tq'uma' kyi.

Te kuch galan tetz tjay, k'onti'l oxob' tetz tzan tpaj tetz tjay puro loq' tuky'i tej twi'. B'ix ate'ox tuq tuky'i'l kye kykab'il terman aj ojetq qet xitu' kyjay kyi.

«K'on qoxob'» kyi tetz, txik tq'uma' kye terman kyi.

«Wetz njay galan k'ulb'en tetz.»

«Bwen» kyekyi kye kab'e'ky kyi.

B'ix te xo'j b'an k'onti'l n'el ti'j tk'u'j. Nxik xtxupi' kongan. Per k'onti'l oqet tilan te jay kyi.

Tzan tpaj galan tqetlen k'ulu' tzan te kuch kyi. Ya te xo'j cha nxejun tuq tjatzlen tanim ale'ji tzan tpaj txiklen xtxupi'. B'ix te jay k'onti'l oqet tilan kyi.

«K'onti'l nqet tilan te ejay tzan exik nchi'. Mejoy ajna'l okyinjawex twi' jay b'ix tzi kyinqtex tuj txkyin te jay» kyi te xo'j kyi.

Ntons yaji kyekyi kye kuch: «Ajna'l instzaj qjoyo' si' intqex qsi' q'aq' b'ix oqtex qloqlonsa' jun perol te kyaq a' ti'j te xo'j. Karedchaq. Intox te si' tjaq' te perol» kyekyi kyi.

Ntons owox ksi' te si'. Yaji jun rat stzaj loqlon te a' tuj

te perol. B'an nctxakapun tuq te a' kyi.

Yatzun te xo'j, k'onti'l n'el ti'j tk'u'j tzan tox tuj txkyin te jay. ;Per kebaser! Ya ma tz'otz tuj txkyin te jay, dech otzaj tz'aqik b'ix dech oxik punk'an tuj te perol kyi.

Ntons k'onti'l n'el ti'j tk'u'j tuq te xo'j tzan txik xhchi' kye kuch. K'on tuq tgan tzan tipan wa'ij. ;Per kebaser! B'an nctxakapun tuq te a' tuj te perol. B'ix komo kye kuch tzi oqet ksi' te perol mer tumelil tjaq' ja' tuq ikja'n totz ntons owotz b'ix dech oxik tuj te perol. Dech owotz b'ix dech oxik tuj te perol. Ixji onaj kyi. Ntons ya k'onti'l exik xhchi' kye kuch tzan tpaj kyetz oqet kyb'isu' galan tzan tpaj liste' b'ix byenech tuq k'ulb'en te jay kyi.

Ya junky iwitq te tb'ay kuch ky'i tkab'i' kuch, kyetz oqet kyk'ulu' kyjay galan tzan k'on kxik chi' tzan nijunwt txkup. Ajna'l nya'tx ky'aje'. B'a'n kye'aq'unan. Kyoxil b'a'n kyechimb'an yitar tuj kyjay b'ix alegr ate'.

Bwen, ntons tzani nmankun aj oky'ik kyi'j kye ox kuch tuky'i jun xo'j. A'ox ntzani.

